

EVROPSKA FRANŠIZNA FEDERACIJA

EVROPSKI KODEKS ETIKE ZA FRANŠIZING

Predgovor

Pričujoči Evropski kodeks etike je izpopolnjena različica Kodeksa, ki ga je 1972. leta izdelala Evropska franšizna federacija (EFF).

Združenje vsake države včlanjeno v EFF je sodelovalo pri njegovem nastajanju in bo tudi omogočilo njegovo uveljavljanje, tolmačenje in prilagajanje razmeram v svoji državi.

Kodeks etike za franšizing vsebuje praktično zbirko poglobitvenih načel etičnega delovanja vseh, ki izvajajo franšizing v Evropi.

Evropski kodeks etike za franšizing je bil sprejet

na Zboru Sekcije slovenskih franšiznih družb dne 07.04. 2004

in se uporablja tudi kot

Slovenski kodeks etike za franšizing.

① OPREDELITEV FRANŠIZINGA

Franšizing je sistem trženja blaga in/ali storitev in/ali tehnologije, ki temelji na tesnem in stalnem sodelovanju med pravno in finančno ločenimi in samostojnimi podjetji, franšizorjem in posameznimi franšiziji. Pri tem franšizor daje posameznim franšizijem pravico, obenem pa nalaga dolžnost, da poslujejo v skladu s franšizorjevim konceptom.

Ta pravica in dolžnost pooblašča vsakega franšizija in ga hkrati zavezuje, da uporablja franšizorjevo trgovsko ime in/ali trgovsko znamko in/ali storitveno znamko, know-how¹, poslovne in tehnične metode, sistem postopkov in druge pravice, ki izhajajo iz intelektualne lastnine. Franšizor pa jim pri tem zagotavlja stalno poslovno in tehnično pomoč, na način in za čas, kot ju določa franšizna pogodba in ki sta jo s tem namenom sklenila franšizor in franšizij.

¹ **Know-how** obsega celoto vseh nepatentiranih praktičnih informacij, ki izhajajo iz franšizorjevih izkušenj in preizkusov poslovnega koncepta in jih lahko označimo kot poslovno skrivnost, so poglobitnega pomena in jih lahko identificiramo;

- "**poslovna skrivnost**" pomeni, da know-how v celoti ali pa v njegovi podrobni strukturi in zbiru vseh sestavnih delov ni splošno znan in lahko dostopen; vendar to ne pomeni, da so posamezni sestavni deli tega know-how-a popolnoma neznani ali nedostopni izven franšizorjevega sistema;

- "**poglobitnega pomena**" pomeni, da know-how vsebuje informacije, ki so **nepogrešljive** za franšizija pri prodaji ali ponovni prodaji dobrin ali storitev, ki so predmet pogodbe. Pri tem so še posebej pomembne pri predstavljanju blaga za prodajo, predelavo blaga, ki je povezana z ponudbo storitev, za metode poslovanja s strankami ter za upravljanje in finančni management. Know-how mora franšiziju pomagati, da takoj po sklenitvi franšizne pogodbe lahko izboljša svoj konkurenčni položaj predvsem tako, da izboljša svoje poslovne rezultate in da prodre na novo tržišče.

- "**posebej prepoznavno**" pomeni, da mora know-how biti opisan dovolj natančno, da je mogoče preveriti, če izpolnjuje kriterije poslovne skrivnosti in poglobitnega pomena; opis know-how-a lahko vsebuje franšizna pogodba, nek poseben dokument ali pa mora biti zabeležen v neki drugi ustrezni obliki.

② VODILNA NAČELA

2.1 Franšizor je ustanovitelj franšizne mreže.

V mreži so poleg franšizorja tudi franšiziji. Franšizor je tudi varuh svoje franšizne mreže skozi daljše časovno obdobje.

2.2 Obveznosti franšizorja:

- Franšizor mora, preden prične s poslovanjem preko franšizne mreže, preizkusiti svoj koncept na vsaj eni testni enoti. Preizkušati ga mora zadosti dolgo, da ugotovi njegovo uspešnost.;
- franšizor mora biti lastnik trgovskega imena ali trgovske znamke franšizne mreže, ali pa imeti pravico do uporabe enega ali drugega ali pa nekega drugega razločevalnega znaka njegove mreže;
- vsakemu franšiziju mora omogočiti začetno usposabljanje in stalno tehnično ali pa / ter managersko podporo preko celotnega obdobja za katerega je sklenil franšizno pogodbo.

2.3 Obveznosti posameznega franšizija

- Vsak franšizij se bo po svojih najboljših močeh posvetil rasti svojega franšiznega podjetja ter negovanju skupne pripadnosti / identitete in ugleda franšizne mreže;
- franšizorju bo zagotavljal preverljive podatke o lastnem poslovanju in mu tako pomagal ugotavljati finančne in druge rezultate poslovanja, ki jih franšizor potrebuje za učinkovito vodenje mreže. Franšizorju ali pa njegovim zastopnikom bo na njihovo zahtevo v ustreznem času omogočil dostop do posameznih poslovnih prostorov in vpogled v poslovno dokumentacijo;
- niti v času veljavnosti pogodbe niti po njenem prenehanju tretji strani ne bo razkril know-howa, ki mu ga je posredoval franšizor.

2.4 Stalne medsebojne obveznosti obeh strani

- Obe strani bosta korektno poslovali druga z drugo. Franšizor bo pisno opozoril posameznega franšizija, ki je prekršil franšizno pogodbo. Če bo to potrebno pa bo tudi določil ustrezen rok, v katerem naj bi franšizij popravil napako;
- Obe strani bosta reševali medsebojne nesporazume, pritožbe in razhajanja v stališčih v dobri nameri in zaupanju v procesu korektnega in neposrednega sporazumevanja in pogajanj.

③ REKRUTIRANJE IN RAZPISI PROSTIH MEST ZA FRANŠIZIJE TER NJIHOVO INFORMIRANJE

3.1 Razpisi prostih mest za posamezne franšizije bodo jasni in brez dvoumnih in zavajajočih podatkov.

3.2 Katerokoli gradivo, ki napoveduje možne rezultate, zneske in zaslužke, ki naj bi jih pričakoval posamezni franšizij, če bi se pridružil njegovi mreži, **in ga franšizor publicira zato, da z njim pritegne bodoče franšizije**, bo objektivno in ne bo zavajajoče.

3.3 Da bi omogočili potencialnim franšizijem podpisovanje zavezujočih dokumentov ob popolni obveščenosti o posledicah, ki iz podpisanega dokumenta izhajajo, bo vsak franšizij prejel kopijo pričujočega kodeksa etike. Franšizor mu bo tudi omogočil pravočasen vpogled v popolne in točne informacije, ki zadevajo franšizni odnos in sicer preden bo prišlo do izvrševanje zavezujočih dokumentov.

3.4 Kadar franšizor zahteva od franšizija tudi podpis pred-pogodbe, mora spoštovati naslednja načela:

- preden potencialni franšizij podpiše kakršnokoli pred-pogodbo, mu mora franšizor posredovati pisno informacijo o njenem namenu in o kateremkoli razlogu, zaradi katerega bi moral franšizorju vnaprej kriti stroške iz predpogodbenega razdobja in v povezavi s predpogodbenim razdobjem. Če franšizor in franšizij podpišeta in začneta izvajati franšizno pogodbo, mora franšizor franšiziju povrniti njegovo predplačilo povezano s pred-pogodbo, ali pa mu mora znesek predplačila odšteti od pristopnine, če ta obstoja
- predpogodba opredeljuje trajanje obdobja za katerega jo obe strani podpišeta in določa tudi razloge za njeno prekinitev
- franšizor lahko vnese v pogodbene dokumente tudi določila, ki ščitijo njegovo konkurenčnost in/ali pa poslovne skrivnosti, da tako zaščitijo svoj know-how in lastno identiteto.

④ ZBOR POSAMEZNIH FRANŠIZIJEV

Potem, ko je opravil podrobno analizo lastnosti kandidatov naj franšizor izbere in sprejme kot posamezne franšizije samo tiste posameznike, za katere najde podatke, da posedujejo ustrezne osnovne veščine, izobrazbo, osebnostne vrline in finančne vire za opravljanje franšizne dejavnosti.

© FRANŠIZNA POGODBA

5.1 Franšizna pogodba se bo skladala z zakonodajo države, v kateri sta jo obe strani sklenili, z zakonodajo Evropske skupnosti in s tem etičnim kodeksom ter z drugimi ustreznimi pravnimi določili zadevne države.

5.2 Franšizna pogodba bo odražala interese članov franšizne mreže pri varovanju franšizorjevih pravic, ki izhajajo iz intelektualne lastnine in pri ohranjanju skupne pripadnosti / identitete in ugleda mreže. Vse pogodbe in vse pogodbene ukrepe, ki urejajo odnos med franšizorjem in franšizijem bo zapisal ali pa prevedel v uradni jezik dežele v kateri bo deloval posamezni franšizij, zapriseženi sodni tolmač, franšizij pa bo takoj prejel podpisano pogodbo.

5.3 Franšizna pogodba bo nedvoumno določila obveznosti in odgovornosti vsake od strani, ki jih zadeva in vse druge materialne pogoje tega odnosa.

5.4 Osnovni pogoji, ki naj jih vsebuje franšizna pogodba:

- pravice, ki jih daje franšizorju;
- pravice, ki jih daje posameznemu franšiziju;
- blago in storitve, ki jih bo franšizor nudil posameznemu franšiziju;
- obveznosti franšizorja;
- obveznosti posameznega franšizija;
- plačilni pogoji za posameznega franšizija;
- trajanje pogodbe, ki mora omogočiti posameznemu franšiziju, da se mu povrnejo sredstva, ki jih je na začetku vložil, pač glede na določen tip franšize;
- osnova za kakršnokoli obnovitev oz. podaljšanje pogodbe;
- pogoji pod katerimi posamezen franšizij lahko proda ali prenese franšizno podjetje in s tem povezane franšizorjeve predkupne pravice;
- pogoji pod katerimi posamezni franšizij lahko uporablja franšizorjeve razlikovalne znake kot so trgovsko ime, trgovsko znamko, storitveno znamko, označbe za posamezno franšizno enoto, logotip, ali kakšno drugo razločevalno obliko prepoznavanja;
- franšizorjeva pravica, da prilagodi franšizni sistem z novimi ali spremenjenimi metodami;
- določbe, ki so povezane s prenehanjem pogodbe;
- določbe za pravočasno predajo kakršnekoli materialne ali nematerialne franšizorjeve lastnine franšizorju ali nekemu drugemu lastniku takoj po prenehanju veljavnosti pogodbe.

© KODEKS ETIKE IN SISTEM MASTER (KROVNE) FRANŠIZE

Evropski kodeks etike za franšizing bo veljal za opredeljevanje odnosov med franšizorjem in njegovimi posameznimi franšiziji in enako med master/krovnim franšizijem in njegovimi posameznimi franšiziji. Ne bo pa veljal za opredeljevanje odnosov med franšizorjem in krovnimi franšiziji.

Opredelitev / prevod nekaterih pojmov

- **franšizno združenje** (ne pa franšizing združenje)
- **člani združenja:** zgolj zaradi poenostavitve in enotnosti uporabljamo zgolj člani združenja, opustimo žensko obliko
- **franšizni koncept oz. franšizni sistem** in ne franšizing koncept in franšizing sistem
- **franšizor, franšizodajalec** (možna oba izraza, a konsistentno)
- **franšizij, franšizojemalec** (možna oba izraza, a konsistentno)
- **pristopnina** (začetno plačilo franšizorju ob vstopu v sistem)
- **periodično oz. redno plačilo za režijske (ali managerske) storitve franšizorja** (ne pa royalty, ipd.)
- **Evropski kodeks etike za franšizing** (oz. Evropski kodeks franšizne etike (oz.))
- **pogodba o franšizingu ali pa franšizna pogodba** (in ne sporazum oz. dogovor, kar bi bilo sicer možno)
- disclosure - (omogočiti) vpogled
- advertising for the recruitment of individual franchisees - razpisovanje / razpisi prostih mest za posamezne franšizije
- **intelektualna lastnina** obsega tako avtorske pravice kot industrijsko lastnino
- identifikacija - lahko tudi prepoznavanje
- master franšiza – krovna (ali tudi temeljna) franšiza

Datum: 07.04. 2004